

Bart-Jan Walraven
advocaat

Afdeling bestuursrechtspraak van de

Raad van State

Zitting van 27 november 2018

10.00 uur

Zaaknummer 201704765

Pleitaantekeningen van mr. B.J.W. Walraven

advocaat te Rotterdam

namens de Stichting Comité N65 te Helvoirt

1. Deze zaak gaat over het Nederlandse blootstellingscriterium. Dat blootstellingscriterium houdt volgens de website van Kenniscentrum InfoMil het volgende in: *“De luchtkwaliteit hoeft alleen beoordeeld (gemeten of berekend) te worden op plaatsen waar de blootstelling significant is. Bij toetsing van de gevolgen van een project aan de luchtkwaliteitseisen is dus van belang dat de plaatsen waar significante blootstelling plaatsvindt, worden bepaald”*. Dat is ook wat volgt uit artikel 22 van de Regeling Beoordeling Luchtkwaliteit.
2. In bijlage III bij de Europese luchtkwaliteitsrichtlijn is onder A. bepaald dat beoordeling van de luchtkwaliteit geschiedt in **alle zones** en agglomeraties, met uitzondering van drie locaties, namelijk (a) locaties in gebieden waartoe leden van het publiek geen toegang hebben én waar geen vaste bewoning is, (b) bedrijfsterreinen of terreinen van industriële inrichtingen, waarop alle relevante bepalingen inzake gezondheid en veiligheid op het werk gelden en (c) op de rijbaan van wegen en op de middenberm van wegen, tenzij voetgangers normaliter toegang tot de middenberm hebben. Dat zijn de enige drie uitzondering. Verder moet de luchtkwaliteit overal worden beoordeeld.
3. Het blootstellingscriterium wordt opgehangen aan wat bepaald is in bijlage III onder B. over waar, *op macroschaal*, bemonsteringspunten moeten worden gesitueerd. Die bemonsteringspunten dienen zich op een zodanige plaats te bevinden dat gegevens worden verkregen over de gebieden binnen zones en agglomeraties waar de hoogste concentraties voorkomen waaraan de bevolking rechtstreeks of onrechtstreeks kan worden blootgesteld gedurende een periode die in vergelijking met de middelingstijd van grenswaarde niet verwaarloosbaar is en de concentraties in andere gebieden binnen de zones en agglomeraties die representatief zijn voor de blootstelling van de bevolking als geheel.
4. Aan een bepaling over de plaatsen waar *bemonsterd* moet worden op macroschaal, namelijk daar waar waar de hoogste concentraties voorkomen en de blootstelling niet verwaarloosbaar is, kan logischerwijs niet de conclusie worden verbonden dat de luchtkwaliteit niet *beoordeeld* hoeft te worden op alle andere plaatsen. Dat moet immers overal, behalve op de locaties die in bijlage III onder A zijn uitgezonderd.

Bart-Jan Walraven
advocaat

5. Verder is in bijlage III onder C bepaald waar, op microschaal, verkeersgerichte bemonsteringsbuizen moeten worden geplaatst, namelijk ten minste 25 meter van de rand van grote kruispunten en niet meer dan 10 meter van de wegrand.
6. De consequentie van de toepassing van het blootstellingscriterium is dat de luchtkwaliteit overal in Nederland en dus ook in Vught en Helvoirt wordt getoetst op punten die verder dan 10 meter van de wegrand liggen. Volgens het blootstellingscriterium omdat daar geen sprake zou zijn van significante blootstelling. Dat is in strijd met de Luchtkwaliteitsrichtlijn. Wanneer de luchtkwaliteit op de juiste plaats zou worden beoordeeld, niet verder dan 10 meter van de wegrand, zou moeten worden vastgesteld dat sprake is van overschrijding van de grenswaarden van de richtlijn.
7. De Stichting Comité N65 en andere partijen proberen al bijna 10 jaar om over deze strijdigheid met de Richtlijn een rechterlijk oordeel te krijgen. Dat kost echter de grootst mogelijke moeite. Uw Afdeling heeft tot nog toe steeds geoordeeld dat de reactie op een verzoek om maatregelen te treffen geen besluit was en verwees daarom in een zestal procedures naar de burgerlijke rechter. Waarna de burgerlijke rechter op zijn beurt meende dat in een brief uit 2013 van I&M wellicht een besluit zou zijn te ontwaren dat aan de bestuursrechter zou moeten worden voorgelegd.
8. De rechtsvraag die ik hiervoor schetste, is ook niet in eerdere procedures beantwoord, ook niet in de uitspraak van uw Afdeling inzake de Blankenburgverbinding van 18 juli 2018 ECLI:NL:RVS:2018:2958, waarnaar wordt verwezen in uw brief van 6 november 2018.
9. Omdat niet alleen de stichting, maar ook de Minister – oorspronkelijk van I&M, thans van BZK – een inhoudelijk oordeel wensen over deze rechtsvraag, is gezamenlijk besloten dat een besluit zou worden gevraagd en genomen in het kader waarvan het oordeel van de Minister zou worden over zou worden gegeven, zodat de rechtsvraag waar het om gaat, aan uw Afdeling zou kunnen worden voorgelegd. Het belang dat de stichting hierbij heeft, is ook volstrekt duidelijk. Als blijkt dat de luchtkwaliteit langs de N65 en elders niet op de juiste wijze wordt beoordeeld, dienen maatregelen te worden getroffen.
10. De stichting gaat ervan uit dat uw Afdeling de keuze van de Minister om een inhoudelijk besluit te nemen op het verzoek van cliënte respecteert en dat u het besluit zult beoordelen zoals het voorligt en dat de kwestie niet wordt doorverwezen naar een mogelijke bestemmingsplanprocedure, wat uw brief van 6 november 2018 enigszins doet vrezen. Daar heeft niemand wat aan, ook de gemeenteraad van Haaren niet. De stichting zou zich dan ook in zeer vergaande mate van het kastje naar de muur gestuurd voelen.
11. Ik verzoek u daarom met klem om een inhoudelijk oordeel te geven over de hiervoor vraag of het blootstellingscriterium, zoals dat in Nederland wordt gehanteerd, in overeenstemming is met de Luchtkwaliteitsrichtlijn. In de visie van cliënte is dat niet ingewikkeld. Aldus, als gesteld, is sprake van een acte claire, maar indien uw Afdeling zou oordelen dat dit niet het geval is, bent u als hoogste rechter ingevolge art. 267 VWEU verplicht prejudiciële vragen te stellen aan het EU-Hof in Luxemburg.